

Pesta 13/25 fauru.

Va eși dominec'a. | Redact. : strad'a arborelui verde nr. 40.

Nr. 7.

Anulu VIII, — 1872.

Pretiu lu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Consciinti'a natiunala.

— Discursu presidentialu, cetitu in siedinti'a de la 18 fauru a. c. a societății „Petru Maioru.” —

Domniloru!

Chiamatu in acestu locu prin onorific'a in-credere a dvóstre, me simtiu in positiunea marinarului neespertu, care cu o luntritia usióra ar vré sê descinda in vârtejulu valuriloru periculóse...

Vreu sê me coboru si eu in marea simtieminteloru omenesci...

Voiescu mai multu!...

A intrá chiar in fundulu ei, si a scóte de acolo margéu'a cea mai scumpa...

Temeraria incercare!

N'asiu cutezá s'o întreprindu, de cumva n'asiu fi convinsu pe dinainte de binevoitoriulu dvóstre concursu la oper'a mea... De cumva n'asiu vedé imprimata pe fetiele dvóstre espressionea consimtîrii indulgente...

Déca me uitu a supra acestei pré frumóse cununi de confrati ai mei, mintea numai decátu me intréba:

Ce este ácelu simtiementu, sub a carui impressiune ne adunaramu in acestu locu?

Ce este autorulu bucuriei nóstre la acésta stringere de mana fratiésca?

Care este ide'a, care ne inspira pe toti?...

Si anim'a mi-respondede:

Consciinti'a natiunala!

Éta, dloru, si ide'a despre care vreu sê vorbescu!

Da. Amu venitu toti aice, indemnati de consciinti'a nóstra natiunala.

Acésta consciintia ni-a spusu, sê ne adunâmu câtu de multi, cá-ci marele nostru interesu natiunalu pretinde de la noi armonía si iubire fratiésca.

Amu venitu sê contribuimu dupa potintia la realisarea dorintiei generale: inaltierea natiunii prin cultivarea nóstra propria.

Amu venitu sê ni facemu detorinti'a...

Amu venitu, o repetu, pentru cá asié ni-a demandatu consciinti'a natiunala!

Ce este consciinti'a natiunala?

Condițiunea care unica garantéza esistinti'a unei natiuni.

Ce ne 'ndémna a iubi si a adorá natiunalitatea nóstra?

Ce nu ni permite nici odata s'o potemu tradá?

Ce ne face superbi, cá suntemu si noi fiii ei?

Ce ne 'nsufletiesce sê creâmu fapte mari, pentru a-i asigurá in florirea?

Ce ni usioréza dorerile mortii, sciindu cá ni-amu implinitu detorinti'a?...

Consciinti'a natiunala!

Fara consciintia natiunala:

Nu aru esiste barbati mari, cari sê sacrifice viéti'a loru laboriósá in interesulu unei natiuni;

Nu s'aru produce bravure stralucite si fapte de eroismu, cari innaltia numele unui poporu;

Nu s'aru creá opere, cari conserva numele autoriului si natiunalitatea acestuia pentru totu-de-una;

Ar incetá nobil'a emulatiune intre diverse natiuni pe terenulu culturai intelectuale, care nasce pe ómenii de genú;

Nu ar mai fi limba;

Si fara limba nu ar mai esiste natiunalitate...

Sê nu cugetati, câ esagerezu!

Unu individú, care nu posedé consciintia natiunala, nu póte sê-si stimeze natiunalitatea, si-apoi fara stima -- nu esiste amoru...

Natiunea, care intre fiii sei are multi individi cari nu pastreza pentru ea amoru, nu póte sê prospere...

Éta, dloru, pentru ce noi Romanii trebuie sê nutrimu necontenitu in sinulu nostru simtiementulu consciintiei natiunale!

Straplantati de sórte, ca o insula, in mijloculu a dóue mári de eleminte colosale, a caroru valuri amenintia in totu momentulu esistinti'a nóstra, -- numai iubirea natiunalitáti proprie ne póte mantuí.

Numai asié potemu s'avemu unu vítoriu, de cumva vomu preferí limb'a, datinele si ras'a nóstra tuturoru celoru straine.

Numai asié vomu poté reesí victoriosi din marea lupta spirituala, de cumva vomu avé dreptu scutu: *consciinti'a natiunala!*

Éta paladiulu nostru!... Éta evangeliulu nostru, ce trebuie sê-lu transmitemu ca o sacra ereditate din generatiune in generatiune!

Consciinti'a natiunala e magistrulu celu mai bunu, care ne invétia a cunosce trecutul, ni spune ce avem de facutu in presinte, si ni profetiesce la ce avem sê ne asceptâmu in vítoriu?

Consciinti'a natiunala ne invétia a stimá si a iubi natiunalitatea nóstra; ea ni spune, câ avem detorintie fatia cu aceste clenodie; si ea ni le indica...

Ea escita in sinulu nostru simtiementulu mandrúei natiunale, principalulu motoru alu fapteloru mari; acestu simtiementu ni sioptesce declaratiunea:

Eu-su Romanu, falosu pe nume;
Pentru-alu tierii mele-amoru,

Pentru limba si natiune
Gata sum ori candu sê moru.
Tóta lumea de-ai amblá,
Ca Romanulu n'ai aflá.

(Mariescu.)

Ea ni inspira sacrulu instinctu alu iubirii de tíera, a totu ce este proprietatea particularitáti nóstre, a totu ce este natiunalu...

Ea ni demanda sê considerâmu limb'a nóstra dreptu comór'a cea mai scumpa; sê o adorâmu, sê o pretiuimu mai multu decâtu viéti'a nóstra; si in ori ce momentu, candu esistinti'a ei ar fi periclitata, sê ne grabimu cu totii intru aperarea ei, dícêndu:

Acum se 'ncérca crudii, in órb'a loru truffia,
Sê ni rapésca limb'a, dar morti numai o dâmu!

(Muresianu.)

Ea ni aréta calea virtutiloru patriotice si natiunale, ne face sê respectâmu pe cei bravi si sê despretiuimu pe lasi; ne chiama la fapte mari, la sacrificiu, si ni spune câ

Celu ce pentru tíera nu scie sê móra,
E c'acele paseri, ce in nópte sbóra.

(Bolinteanu.)

E 'nalta si santa influinti'a consciintiei natiunale!

In órele de lupta spirituala, candu sufletulu nostru obositu se apléca unu momentu pe sinulu neincrederii vescedítorie, -- ea vine, se asiédia pe fruntea nóstra, si petrunde totu corpulu nostru, si ni canta cu unu versu incu-ragiatoriu:

Ori câtu timpu Romanu vei fi,
Nu te teme câ-i perí!

(Teutu.)

Se pare câ visâmu...

Tresarimu... si ascultâmu cu esaltare...
Canteculu continua:

Si ori si ce sê fia...
Nici érud'a vigelia,
Nici ceriulu cu urgia,
Nu póte ca sê franga,
Nu póte ca sê stinga
Pe unu poporu voinicu,
Sê fia câtu de micu!...

Ascultâmu... si totu ascultâmu...

Si consciinti'a natiunala ni totu vorbesce... ne totu incuragéza... ni totu demanda...

Noi o ascultâmu, si ea ni spune, câ avem si noi unu trecutu, o origine gloriósá, o istoria stralucita; câ trecutul nostru e vechiu, câ ori-

ginea noastră se reduce la Roma eterna, si că istori'a noastră ni-a conservatu multe figure nemoritorie...

Ea ni spune, că némulu nostru odinióra a fostu mare si puternicu, a avutu eroi, si numele lui fu respectatu de toti...

Si noi totu ascultâmu...

Si consciinti'a natiunala continua siop-tindu:

Unu riu, ce se pornesce
Dintr'unu maretiu isvoru,
Nu piere misielesce
In gróp'a stanceloru,
Ci 'n mersulu tîntei sale,
Elu sfarma furiosu
Chiar stanc'a ce-i stâ 'n cale,
Si merge 'n vale josu...
Poporu de vitia 'nalta,
Romane, canta, salta,
Câ esti nemoritoriu:
Nu piere misielesce
Unu riu ce se pornesce
Dintr'unu maretiu isvoru!

Ce dulci cuvinte!...

Dar consciinti'a natiunala totu nu încéta...

Ea ni spune, că — de si isolati — avemu rude de „neamu mare“, sorori scumpe, dîni-sióre bele, a caroru anima palpita pentru noi... Că aceste sorori ne iubescu, ele se bucura cu noi si plangu dimpreuna cu noi... Că ele nu voru lasá ca sórele fericirii nóstre sê apuna...

Noi ascultâmu, totu ascultâmu... si uitandu-ne la acestu tablou maretiu, cine n'ar esclamá:

Vîitoriu de auru Romaní'a are,
Eu prevedu in secolu a ei innaltiare!...
(Bolintineanu.)

Éta, dloru, ce este si ce póte consciinti'a natiunala!...

Ea ni imprima ide'a romanismului... Ea ni indica detorintiele nóstre facia cu acest'a... Ea ni inspira tarí'a de credintia in vîitoriulu nostru...

Éta dar ceea ce trebuie sê avemu noi fíacare... Éta ceea ce trebuie sê transitemu generatiunii urmatórie!...

Acésta mica societate, credintiósá nimirii sale, inca are missiunea de a desceptá si propagá ide'a consciintiei natiunale...

Sê ne adunâmu dar toti, si cu iubire fra-

tiésca, cu incredere deplina, sê conlucrâmu pentru inflorirea si prosperarea ei...

Sê lucrâmu, sê lucrâmu, sê lucrâmu, — si totu lucrandu, consciinti'a natiunala sê ne insufletiesca necontentitu, ca astu-felu sê nu uitâmu nici odata, că

Nici Domnedieu din ceriu
Nu lasa ca s'apuna
Aceia, cari si-ceru
Marirea loru strabuna!

Iosifu Vulcanu.

Piraeloru.

iraie limpedi si cristaline,
Ca si viéti'a-mi ve stracurati,
Candu printre maluri cu flori divine,
Candu prin mestécani si bradi uscati.

Voi aveti inse dîne frumóse,
Ce 'n sinulu vostru se oglindescu;
Pastori ve canta doine doióse,
Zefirii und'a v'o ineretiescu.

Eu n'am pe nimeni sê me iubésca
Si sê aline alu meu santu doru,
N'am cine pieptulu sê-mi recorésca,
Câ-ci e in ceriuri alu meu amoru.

Si ca o umbra ratecitória,
Trecu in dorere p'acestu pamentu;
Batutu de venturi, pirlitu de sóre,
Me ducu cu graba catra mormentu.

I. C. Fundescu.

Nu o mai iubescu.

— Novela originala. —

(Urmare.)

Mai nainte ceteam multu despre acést'a capitala frumósa si marétia, si simtieam in peptulu meu dorulu celu mai ferbinte de a o vedé, si acum, candu éca, dorinti'a mea ferbinte avea sê se implinésca, eu nu sciú, dorulu meu d'odata se stinse, si-o vóce misteriósa a internului mi-sioptea, mi-sioptea mereu: nu — nu la Viena!...

Pe míi de insi, audiam magnificandu frumseti'a acestei resiedintie; pe míi de insi vedeam

nutrindu unu doru placutu, dorulu de a vedé acestu orasiu grandiosu, acestu locu atragatoriu si interesantu, legatu de atâte reminiscintie maretie, — si eu, care eram acum fericitulu, invidiabilu de a-mi poté realisé acestu doru, — eu audiam vócea mea misterioasa sioptindu-mi: nu — nu la Viena!...

Me intelniam cu colegii mei. Toti, cei cu stare buna, mi-vorbiau numai despre Viena. Fantasau in continuu numai despre — Viena. Dilele li erau lungi, vacatiunea li se 'mparea câ nu li se mai gata, si in nestemperulu loru li vinea câ nu voru mai ajunge odata in — Viena. Si mie?... nu sciu, dilele mi-pareau pré mici, vacatiunea mi-parea pré scurta, neliniscia me cuprindea totu mai tare, din ce se apropiá mai multu timpulu in care va trebui sê mergu la Viena, câ-ci vócea mea misterioasa mi-sioptea mai tare, totu mai puternicu: nu, nu la Viena!...

Timpulu in care trebuia sê plecu la Viena, erá ca aci.

D'odata, pe neasceptate, unchiulu meu deveni morbosu.

Si, spre neasceptarea cea mai mare, morbulu erá periculosu.

Intr'o dí, stam tristu la patulu dinsului, si cu ochii rosii de plansu, priviam la faci'a lui, la ochii lui cari se stingeau totu mai tare.

— Eu simtu, — mi-díse elu cu vóce intrerupta si tremuratória, — câ nu mai am óre multe... câ nu voiu mai traí!...

— Ba vei traí, unchiule draga, — eschiamai suspinandu cu dorere si lacrimandu amaru, — tu nu vei morí!...

— Asiu dorí, — continuá din sulu resuflandu totu mai greu, — asiu dorí, dragulu meu, numai pentru tine, dar, dorulu meu e insedar, câ-ci eu simtu, câ minutulu meu ultimu se apropia...

Plansulu meu erupse si mai tare.

— Da... s'apropia, — continuá dinsulu cu vóce totu mai slaba si stinsa, — s'apropia, ér tu, mai asculta-me... câ-ci... acusi, nu me vei mai poté ascultá!...

— Oh! vorbesce unchiule draga! — strigai sfasiatu de dorere.

— Tu... mergi la Viena... studiéza... si te pórtá bine...

— Mergu, unchiule draga, — dísei plangându si tremurandu de dorere, — mergu, voiu studiá si me voiu portá bine!...

— Tu, — continuá dupa o pausa sfasiatória, — ffi barbatu!... Nu mai... iubí... pe cine te dispretiuiesce...

— Nu, unchiule draga, — lu-asigurai cu vóce desperata, — eu nu o voiu mai iubí!...

Dorerile cele mai cutremuratórie le simtieam in peptulu si anim'a mea, si tremuram infricosiatu.

Vócea unchiului adormi, ochii lui i se stinsera si eu, inspaimantatu, lu-prinsei de mana, dar simtîi infioratu câ man'a lui i se recesce intr'a mea... Strigai desperatu dupa ajutoriu, — dar ajutoriulu erá acum tardîu, câ-ci elu erá — mortu.

Si asié, eram acum fara mama, fara tata, fara frati si sorori, fara rudenii, eram acum si fara unchiulu meu scumpu, care me iubí atátu de ferbinte, — eram, ca vai de mine, singuru in lume...

Erá la finea lui septemvre...

Aveam sê plecu la — Viena.

Cuvintele ultime ale unchiului au fostu:

— Tu... mergi la Viena!...

Cuvintele aceste... solemne, audíte in ór'a mortii, din gur'a a aceluia, care mi-a fostu tata, mama, frate, sora, mi-a fostu totu ce-i mai scumpu in lumea acést'a, erau sante inaintea mea... da, cuvintele aceste, erau inscise cu litere de mórte in memori'a mea... da, ele mi-erau deobligamentulu celu mai sacru in lume... dar, eu nu sciu, vócea misterioasa a internului meu, care mi-petrunse tóta fiinti'a mea, mi-sioptea mereu, mi-sioptea si mai tare, si mai naltu, si mai poruncitoriu: nu, — nu la Viena!...

Si in órele ultime ale decisiunii mele, am intrebatu tremurandu vócea mea misterioasa: Câ unde dara?... Si ea, ea mi-siopti tainicu: la — Pesta!...

Viena si Pesta, erau in interiorulu meu dóue rivale omnipotinte, se luptau in sinulu meu cu o turbare violinte, se luptau, se luptau de mórte, ca una pe alta sê-o invinga, sê-o alunge, sê-o nimicésca... Si eu?... Eu, torturatu si sfasiatu de dorerile acestei lupte cumplite, am intrebatu cu desperatiune:

— Care e vócea acést'a misterioasa si tainica?... De ce se încerca a me aduce in ispita, ca sê uitu cuvintele sante ale unchiului meu, sê-mi stergu din memoria cuvintele inscise cu litere de mórte, si sê-mi calcu deobligamentulu meu celu mai sacru in lume?...

Si atunci... incepui a tremurá. Unu riu tainicu si puternicu de electru mi-strabatù prin tóte vinele... Capulu ér mi-ametî, ochii ér mise 'ntunecara... Eu nu me mai simtieam, numai ce-va simtieam in mine: anim'a... ea ba-

tea tare, convulsivă... ea ardea, par că ardea în flacări topitorie... Si din acestu focu ardietoriu, din aceste flacări topitorie, audfi apoi ér vócea tainică și poternică:

— La Pesta!...

Si-atunci... ca ametîtu, am cadîutu într' unu bratiariu Chili'a mea par' că se invertea cu mine... dar în virtegiulu acest'a, în fantasi'a mea atîtiată și dominatória, diarfî o fintia rapitória... ea priviá trista și cu patima la mine, și ochii ei, melancolici și plini de doru, mi-siopteau mereu cu farmecu:

— La Pesta!...

Si beatu de capu... orbitu de vedere, plecai — la Pesta...

Si în fine, am sositu — în Pesta.

— De ce am venitu eu la Pesta? — m'am întrebatu acî tremurandu.

Eu inse, taceam ca incremenitu.

Eu scieam de ce am venitu la Pesta!... Dar nu cutezam sê-mi respundu...

Oh! eu scieam bine, că vócea aceea misterioasă și poternică, care mi-sioptea cu atâta taină, erá vócea animi mele... eu scieam bine, că foculu și flacarile acele ardietorie ale animei mele erau amorulu meu atîtiatu de nou... eu scieam bine, că finti'a aceea rapitória a fantasiei mele, care me chiamá la sine cu ochi asié de melancolici și plini de doru, erá idealulu amorului meu renviatu... da, eu scieam pré bine, că beatu de capu și orbitu de vedere, am venitu la Pesta, pentru că erá Ana în Pesta... Dar, sermanulu de mine, nu cutezam sê-mi marturisescu acestu secretu nebunu!...

Da, am venitu la Pesta, pentru că erá Ana în Pesta, și pentru că — o iubiam înca...

Veti ride de mine, me veti compatimí, si póte me veti și condamnă. Rideti, compatimiti și condamnati, dar, ve rogu, atunci totu-odata ve și întrebati iubitu-ati vre-odata, iubitu-ati adevératu și sinceru, iubitu-ati cu totu foculu animei iubitorie?... Déca nu-ati iubitu, déca nu cunósce ti acestu simtiementu poternicu, neinvingibilu, atunci nu rideti, nu compatimiti, și mai alesu nu condamnati, câ-ci comiteti o crima... Si déca ati iubitu asié, oh, atunci nu veti ride, nu veti condamnă, câ-ci ve-ati ride și condamnă pe voi insi-ve, ci veti suspiná numai dimpreuna cu mine... Da, p. n. tru că atunci veti scî, că amorulu adevératu, incuibatu odata în anima, nu-lu mai poti sterpí...

Eu credeam că amorulu meu s'a stinsu din anim'a mea...

Dar, ve rogu, aruncati ap'a a supra focului ardietoriu, aruncati pana atunci, pana candu credeti că l'ati stinsu... Si déca vine unu ventu usioru, și déca foculu nu e stinsu de totu, ap'a i servesce de elementu nou, foculu apuca flacări nóue, și arde și mai invapaiatu...

Da, credeam, că amorulu nesterpibilu s'a stinsu din anim'a mea... dar unu zefirelu usioru: vócea ei dulce, surisulu ei dragu, și privirea ei impaciuitoria, mi-a aprinsu anim'a de nou, și foculu amorului meu începù a flacará cu invapaiare mai mare ca ori și candu!

Si candu, în Pesta, alergai la dins'a, și pe faci'a ei rapitória vediu bucuria revedindu-me; candu i prinsei man'a ei ca lebed'a, și ea mi-o strinse a mea cu caldura, ér eu o sarutai pe a ei cu ardóre; și candu mai audfi vócea ei dulce, mai vediu surisulu ei dragu, și mai privii ochii ei farmecatori, — mi-uitai tata, mama, uitai pe unchiulu meu iubit, uitai despretiulu ei și suferintiele mele, uitai tóte, — o iubiam, și iubirea mea erá la culmea sa.

O iubiam, și eu eram fericitu, déca poteam fi numai în giurulu ei, déca i poteam contemplá faci'a, déca i poteam audî vócea, déca i poteam diarfî privirea și surisulu.

Trecura dîle, trecura septemani, luni, trecura rapede și ani, — eu o iubiam totu asié, și eram celu mai fericitu, câ-ci nimicu nu-mi conturbá acestu amoru sublimu alu meu.

Intr'o dî, eram la dins'a, și me aflam singuru cu dins'a.

Mi-placea, ba mi-erá dorinti'a cea mai ferbinte, ca sê fimu asié, numai noi doi singuri, ca numai eu sê me incantu de frumsetile ei, ca numai eu sê me fericescu de farmeculu ei, dar, de si erau momintele aceste dulci, nu sciu, ele mi-erau une-ori și grele, apesatórioie... Grele, pentru că atunci, candu eram asié cu ea, eu eram confusu, ca unu copilul... Grele, pentru că déca voiam sê-i vorbescu despre ce-va frumosu, me confundam în faci'a ei, câ-ci ce-va mai frumosu nu am mai vediu... Déca voiam sê-i vorbescu despre ce-va placutu, séu dragalasiu, me confundam în finti'a ei, câ-ci ce-va mai dragalasiu și mai placutu nu am mai vediu... Si ori despre ce asié fi voitu sê-i vorbescu, despre ce-va bunu, nobilu, picantu, gratiosu, nimicu nu ajungea cu bunéti'a, nobléti'a, picanteri'a și gratiositatea ei...

Si asié, de multe ori, taceam minute lungi, eram în perplesitate, câ-ci nu scieam ce sê vorbescu...

Si dins'a, privindu-me in perplesitatea acést'a, asemenea tacea, si suridea curiosu...

Atunci nu întielegeam acestu surisu alu ei, nu, câ-ci eu numai aceea întielegeam: câ langa ea sum fericitu!..

Dar' acum, dorere câ nu atunci, sciu ce însemná surisulu ei, sciu ce meditá ea in tace-rea ei!

— De ce-i omulu asié simplu in amoru? — se întrebá ea privindu-me cu delectare. Ce mandru, ce placutu erá Iuliu in serat'a din Clusiu!... Atunci elu nu me iubiá ca acum, si devení jalusa de mandréti'a si iubirea sa, încâtu me dejosí pan' la umilire... Si-acum?... Uita-te numai la elu, câtu e de mutu si simplu!... E lucru siodu, dar e asié. Omulu acest'a déca nu m'ar iubi, eu de siguru l'asiu iubi cu patima!...

Pe candu meditá dins'a asié, intrá baronulu Emiliu B*, amicul meu, cu care conveniram inaintea cofetariei in Clusiu. La intrarea dinsului, par' câ simtí bucuria, intrerumpendu dinsulu tacerea nóstra apesatória, si scapandu-me de perplesitatea in care me aflam.

Ana lu-bineventá si lu-priví si pe dinsulu suridiendu cu o asemenea delectare secreta.

— Clásici doi ómeni sunt acestia! — si-díse in acést'a delectare a sa, privindu acusi la Emiliu, acusi la mine. — Amendoi me iubescu, amendoi sunt tineri cu multa întieligintia, dar Iuliu e in amorulu seu simplu ca nóptea, ér Emiliu, din contra, e cu atâta mai rafinatu!...

— Adi, baronésa Ana, — observá acum Emiliu, — pari a fi reu dispusa. Stâmu ací toti trei ca si candu ne-ar fi legatu óre-cine gurile.

— Ai dreptu, — response Ana si-apoi meditá mai departe in sine: — Stâi, sê-mi facu o petrecere interesanta! Emiliu e cumplitu gelosu, si e in stare sê-lu lovésca gut'a, déca favorezu pe altulu mai multu decâtu pe dinsulu. Haid' sê ridu!...

— Asié melancolica si meditatória inca nu te-am vediutu de candu sum? — i díse Emiliu éra.

— Eh, lasa-me cu interpelâriile dtale, — i response Ana, si-apoi se întórse catra mine. — Spune-mi, dle Iuliu, de ce nu ai venitu eri in padurice? Oh, sê scí, câtu ne-amu petrecutu de bine! De catra séra ne-amu suitu in luntritie si amu navigatu mai multu tîmpu pe lacu. Ce paguba câ nu ai fostu si dta!

— Oh! — suspinaí cu parere de reu,

câ-ci cuvintele aceste, atâtu de favoritória, es-primata in presinti'a lui Emiliu, par' câ mi-un-geau anim'a.

— E bine, — continuá Ana delocu, pri-vindu totu numai la mine, — joi ér vomu merge in paduritia. Sê nu uiti óre cumva a vení!...

— Nu! Cum sê uitu? — responsei cu fe-ricire si mai mare.

Emiliu, facia cu favorulu si interesulu acest'a mare, care mi-lu aretá Ana, si-muscá buzele si tresarí atinsu.

— Sê nu uiti! — observá Ana si-apoi ér incepù a-si díce in sine: — Destulu!... Sê nu continuezu glum'a mai departe, câ-ci unulu ar poté sê ametiésca de fericire, ér celalaltu de desperare! Sê-i domolescú dar de amendoi!...

Si Ana se uitá apoi cu o privire amicala si dulce la Emiliu care erá iritatu de gelo-sí'a sa.

— Firesce, — i díse ca unui amicu, — dtale nu ti-o mai díce, câ-ci scí bine, câ ab-sinti'a dtale m'ar superá, precum m'a sáperatu si eri in paduritia, si sciu bine câ joi nu vei lipsí!...

— De siguru! — response Emiliu, inse acum rolulu nostru de gelosi s'a schimbatu: Elu resuffá mai usioru, ér eu mai greu.

De catra séra ne indepartaramu amendoi.

Ajungêndu la coltiulu stradei Vatiului, ne despartíramu. Dar Emiliu, privindu lungu si cu ura dupa mine, jurá infuriatu:

— Sê sciu câ ceriulu me va cutropí, dar eu trebuie sê nimicescu pe acestu rivalu alu meu!...

Si dinsulu disparù apoi rapede.

Si eu, care nu simtieam si nu respiram alt'a decâtu numai — fericire, pasieam linis-citu catra casa, nu vedeam norii negri cari incepeau a se gramadí pe ceriulu amorului meu, nu presimtieam nimicu de furtun'a grea care avea sê me ajunga, sê me nimicésca, — ci imbetatu de dechiaratiunile dulci si atâtu de fa-voritória ale Anei, cugetam incantatu, câ ce bine mi-voiu petrece eu joi in paduritia cu Ana...

A dóu'a dí, sér'a, candu ér me rentorceam a casa, eu nu mai eram asié indestulítu si feri-citu... Deja incepui a simtí venturile aspre si suieratórie, dupa cari avea sê urmeze furtun'a nimicítória... Fací'a mea erá trista si posom-rita...

Eu me întelní in dup'amédi'a aceea cu Carolu, verulu Anei, si candu alergai la din-sulu, sê-lu salutú, sê-i stringu man'a amicesce,

elu, far' de a scí eu de ce, far' de a-mi spune de ce, me intempină rece, din ochii lui schinteiá ura si despretiu, si far' de a-mi dîce unu cuventu, far' d'a me mai priví, me lasà singuru, me lasà ca inmarmuritu...

In demaneti'a venitória, candu am mersu la dejunu in „Coróna“, diarí la o mésa totu amici de ai mei, si eu, imbucuratu, alergai la dinsii, ca sê dejunu cu dinsii... Dar la salutare mea amicala, ei me intempinarea rece, din ochii loru schinteiá ura si despretiu, si far' de a-mi dîce unu cuventu, far' de a me mai priví, me parasira, si me lasara singuru, ca inmarmuritu...

Emotiunatu de ur'a si despretiulu acest'a neasceptatu si neesplicabilu, si superatu adencu, esí din cafenea si am alergatu la strada... Ací intelní pe tata-lu Anei... Eu lu-salutai cu stima si respectu profundu, elu trecu pe langa mine rece, din ochii lui schinteiá ura si despretiu, si eu remasei singuru, ca inmarmuritu...

Si atunci, in inmarmurirea mea cea mai mare, dupa batjocur'a acést'a neasceptata si neesplicabila, me intelní si cu Emiliu...

Mi se 'mparea in momentulu acel'a, câ toti amicii si cunoscutii s'au revoltatu in contra mea, si voiam sê-i ferescu din cale... Dar dinsulu, c'o facia dulce si c'unu surisu amicalu, s'apropiã de mine, si mi-strinse man'a cu caldura.

— Dómne! — mi-dîse cu compatimire, — ce e, de esti asié desperatu?...

Si eu, imbucuratu adancu, câ mai intelnescu unu sinu compatimitoriu si amicalu, lustrinsei cu caldura, si ca sê-mi mai usiurezu dorerea, incepui a-i lamentá despre intemplãrile mele suprindiatórie si neesplicabile.

— Intr'adeveru, — me mangaiã dinsulu, — neplacerile tale sunt fórte curióse. Eh, dar nu te superá tu pentru aceea. Las', vina numai mane la baronés'a Ana, acolo voru fi si dinsii, ca sê mergemu in padurice, si ér te vei impacá cu ei!

Si dinsulu apoi se indepartã. Dar eu nu-i diarí pe buzele sale surisulu diabolicu, care nu insemná alt'a decâtu:

— Aha! Arm'a mea e buna, si acusi va capetá si lovitur'a de mórte!

Eu consolatu încãtu-va, de cuvintele lui Emiliu, care mi-para acum celu mai sinceru si bunu amicu alu meu, fara de a scí, câ mi-am incredintiatu suspinele mele inimicului meu de mórte, si câ cuvintele si surisulu seu dulce erã ca sierpele inveninotoriu de sub tuf'a de

de flori, mai alinatu, dîcu, m'am rentorsu a casa, dar ací m'am inchisu in chili'a mea singuru, superatu si tristu.

Incepeam a simtí totu mai bine furtun'a grea, care se apropiã totu mai rapede a supra capului meu.

Joi dup'amédi, inca inainte de patru óre, plecai catra locuinti'a Anei, ca sê mergu cu ea in padurice, unde mi-voiu petrece cu ea atãtu de bine, cum dîcea ea.

Candu ajunsei sub feréstr'a dinsei, cu ochii plini de fericire si c'unu surisu de dulcétia, priví susu la dins'a... Ea erã in feréstra... din ochii ei schinteiãu ura si despretiu... Si eu... lovitu ca d'unu treznitu, paream câ-su nimicitu...

— E posibilu? — murmurai crantianindu-mi dintii de dorere, — ca si dins'a, Ana sê fia rece, sê me privésca cu ura si cu despretiu?...

— Nu, nu e posibilu! — continuaí in mine, — siguru, câ ochii m'au insielatu numai... mi s'au imparutu numai!...

Si alergai tremurandu in susu la Ana, câ-ci ací me voiu convinge câ — câ ochii m'au insielatu numai...

Si candu am ajunsu in antisiambra, servitoriulu me oprí... Dinsulu, care me destingea cu respectulu celu mai servilu, si dinsulu me priví acum rece, si din ochii lui schinteiá ura si despretiu... si eu, tremuram si mai tare de rusínea acést'a nespusa, stam inaintea lui, si mai inmarmuritu.

— Dlu Albanu nu póte intrá, — mi-dîse.

— Eu... nu potu intrá? — eschiamai scolandu-mi-se perii in capu.

— Nu, — repetí servitoriulu, — nu, pentru câ nu-ti e mai permis a intrá!

— Nu mi-i... permisu? — repetí cuventulu acesta infioratoriu si simtieam câ mi-se tulbura totu sangele in mine.

In momentulu acest'a, asiu fi voitu, ca sê me inghita pamentulu, ca sê nu mai stau inaintea ochiloru despretiutori a servitoriului, ca sê nu mai trecu pe la feréstra, pe dinaintea privirea despretiuitórie a Anei.

Dar pamentulu nemilosu nu m'a inghitítu. A trebuitu sê mai stau cutremuratu inaintea servitoriului despretiutoriu... a trebuitu sê mai trecu revoltatu pan' la desperare pe dinaintea ferestii Anei despretiuitórie...

(Va urmá.)

Mihailu Cirlea.

Amoru si dincolo de mormentu.

— Novela. —

De Ponson du Terrail.

(Urmare.)

Indata se ivi unu servu betranu, caruia Ralph si-descoperi numele. Servulu sciea deja câ ascépta pe vicomtele, si indata lu-si duse in curtea castelului, care avea aspectulu morosu alu evului mediu. Acésta curte intunecósa formá o contradictiune perfecta cu uniform'a moderna a servului. Intru aceea a sositu acolo si alti mai multi servi, spre a luá calulu lui Ralph, éra servulu betranu conduse pe vicomtele in arip'a principala a edificiului imposantu.

Chiar' candu voiá Ralph a pasí prin usi'a cea mare a aceluia, din apropiare i atinse urechile unu cantecu monotonu si doiosu.

Unu barbatu si unu baiatu cantá impreuna intru o sala, de pe surfaci'a edificiului, — din a caroru ferestre stralucea o lumina debila.

— Dóra aveti mortu? — intrebá Ralph, surprinsu.

— Da, dlu meu. Unu bietu padurariu, care a locuitu in marginea padurei s'a aflatu inghiatiatu in drumulu de tíera, si noi l'amu adusu aici. Si mane lumovu inmortentá.

— Unu padurariu?... Care a locuitu in marginea padurei? intrebá Ralph.

— Da dlu meu! Cu numele Joanu Denis.

— Joanu Denis?... Dara cum póte fi ast'a?... éu póte câ acest'a e tatalu baiatului care m'a condusu pe mine aici?

— Ba nu, dlu meu! Acolo a locuitu singuru fiulu. — Pe tatalu seu l'amu inmortentatu inca cu unu anu inainte de acest'a. Ioanu Denis a fostu uniculu fiu alu dinsului, care a locuitu in bordeiulu acel'a, acolo la intrad'a padurei. De comunu elu conducea aici pe domnii strainii. Nici nu se aflá in regiunea intréga mai multi ómeni cu numele acest'a.

— Lasa numai, câ acusi voiu vedé! — respunse Ralph. Eu trebue sê me convingu.

Cu aceste pasí repede in sal'a din care se audiea cantarea.

Unu preotu si unu tineru cantaretu erau inghenchiati inaintea unui catafalcu pe care éra asiediatu mortulu, a carui facia éra acoperita cu o invelitória.

Dóue lumine de céra ardeau la capulu mortului...

Ralph luá in mana o lumina; redicá invelitória si... se atrase cu repediune inderetru...

De si nu esaminá faci'a conducatoriului seu asié cum s'ar fi potutu esaminá in diu'a luminósa, totu-si si-ducea bine a minte de trasurile particulare ale aceluia.

Si dinsulu crediú a vedé chiar acea facia galbena, peru intunecatu, ochi inchisi si buze palide, cari portau asié dicéndu espresiunea bravadei, ironiei si si batjocurei.

Man'a lui Ralph cu care tienea lumina, tremurá in timpu ce privá mortulu. Apucá apoi man'a mortului, dara aceea éra amortíta si inghiatiata. Puse apoi man'a in directiunea animei dinsului, dar si aceea

éram rece, amortíta si fara de viétia. Ralph puse inderetru lumin'a si aprópe ametítu parasi sal'a.

— De siguru cine-va a voitu a-si bate jocu de mine, candu mi-s'a recomendatu de Ioanu Denis, pentru ca astfelu sê iee léf'a conducatoriului, — cugetá elu. Dara asemenarea éra estraordinaria, si vestmintele inca erau chiar asemene si inca i totu suná in urechi risulu satanicu alu tinerului indreptatoriu!...

Castelulu Roche-Noire incepea a displacé vicomtelui Ralph.

Elu urmá servului pe treptele cele mari de pétra pana in etagiulu antáiu, si trecandu prin câte-va odái, esperiá câ cu câtu inaintéza mai multu catra partile locuite, cu atât'a odáile sunt mai splendide.

Cea d'antáia éra mobilata de totu in stilulu evului vechiu, mobiliarea celei de a dóu'a reamintea epoc'a lui Enricu IV, a trei'a éra mobiliata ca in timpulu lui Ludovicu celu mare. A patr'a, care éra mai mica decátu celalalte, represintá acelu pretentiosu rococo, care lu-adusesse in moda Pompadour. Acésta odaia adjustata cu oglindi de Veneti'a, tapete orientale, cristale boeme, mobilie aurite si de bronzu si cu vase japaneze, aretá chiar atât'a avutiá, câtu gustu. Acést'a éra in o contradictiune estraordinaria cu esteriorulu castelului si cu camer'a funebrala din surfacia. Si anim'a lui Ralph incepú a se usiorá in câtu-va.

Aici tóte lu-faceau sê-si readuca a minte de Versailles, de viétia splendida a desfetării, — de realitate.

Servulu deschise in urma dóue aripe mari de usia anunciandu pe:

— Vicomtele Mac-Brien Ralph.

Ralph stete unu momentu in usia si petrecú repede cu privirea sa odái'a care éra mobilata dupa gustulu de la Versailles, din care nu lipsea nici chiar odorulu caracteristicu a „Poudre à la Maréchale“ si a apei de benzin. Pe coraicelele caminului ardeau mai multe lumine, a caroru vedere se reflectá inmiitu in oglindele mai mari si mai mici.

La acést'a privelisce intru atât'a se incuragiá, încátu uitá pe Joanu Denis si totu ce-lu privá pe acel'a. Acésta schimbare rapede inse fu efeptuita in dinsulu si prin aceea, câ a observatu in apropiarea caminului o dama fórté placuta, siedindu langa unu domnu betranu.

Ralph pasí linu si securu in launtru, si se apropiá catra dinsii.

Betranulu se scolá. Elu éra cam de 70 de ani, dara totu avea o constructiune inca destulu de venjósá, nesce bucle albe fórté frumóse, si éra imbracatu cu gustu si precum se vedea din ciorapii albi de metasa — avea asié pulpe puternice, încátu i le-ar fi invidiatu chiar si multi tineri cavaleri.

Dam'a éra cam de 20 de ani. Ea avea o facia alba si nesce bucle blonde, asemenea madonei lui Raphael. Colórea ochiloru ei éra asemenea azurulu intunecatu a ceriului Italiei, si miclele-i mani aristocrate erau fine si albe ca cér'a. Se pareá, câ nici odata radiiele sórelui. nu s'au atinsu de aceste membre placute; ea éra asemenea acelei flori, care cresce la umbra si astfelu si-conserva admirabil'a ei delicatetia.

Ralph érá placutu surprinsu, candu se plecá profundu inainté dinsei.

— Ah, vicomte! — díse baronulu apropiandu-se

cu dulcétia catra tinerulu, — dta esti adevératulu esemplariu alu cavalériloru. A te infacisiá cu atât'a punctuositate in unu asié timpu...

Ralph respunse cu respectu, — si peste câte-va mominte siedea deja langa barbatulu acela pe care lu-priviá ca pe parintele seu, si langa femeia aceea care i fu destinata de fitória.

Junele erá unu conversatoriu alesu; salele de la Versailles si Marly lu-invetiara. Betranulu baronu erá inca totu vigurosú si vioiu. Er Ermin'a de Roche-Noire luá parte in conversatiune cu delicatetia, placere si fara genare, petrecându tóte cu cea mai mare atentiune, ceea ce in vicomtele escità cea mai buna opiniune pentru spiritulu si cultur'a dinsei.

Ralph uitá de totu, cá e in departare de o suta de mile de la Parisu, si cá se afla in o padure atâtu de cumplita si in unu asié castelu, despre care conducatoriulu i vorbiá ca despre locuinti'a satanei.

Conversatiunea deveni mai liniscita, indata ce se pusera la cina, care fu servita in unu refectoriu de minune splendidu, unde fiindu atérnate fórté multe portrete, usioru se potea deduce, cá e „odaia stramosiésca.“ Acést'a erá o sala rece, ghiatiósa, si conversatiunea deveni monotona.

Ralph de odata dede cu ochii de unu portretu, care lu-aruncá in neodihna extraordinaria.

Acést'a erá unu portretu de marime naturala, si se vedea, cá nu erá de multu depinsu... celu pucinu cadrulu straluciá ca si nou de noutiu;... si colorile inca erau fórté viue. Represintă o dama juna de frumsetia admirabila, cu bucle negre intuncóse, cu facia fina si farmecatória, cu ochi focosi si pe buzele-i rosii ciresie cu surisulu celu mai provocatoriu. Pe acést'a facia frumósa se potea cetí espresiunea nedescrriptibila a vigórei si vioitiunii, dara totu odata si ceva demonicu si bruscu, si cu tóte cá aceea nu se potea dice regulata, totu-si tóte trasurile conveneau deplinu si produceau o influentia rapitória si ademenitória in celu ce o priviá.

Chiar asemonea a fostu si dam'a andalusiana a dinsului, celu pucinu asié a cugetatu Ralph, cá trebue sê fia ea fara de masca. Ochii dinsului atérnara infigati pe portretu, care parea a vorbi si ride.

In o glusura auria de sub icóna, pe unu fundamentu de auru se potea cetí numele „Fulmen“, nume placutu la spanioli, care insémna fulgeru.

In desiertu se nisuiá Ralph a se devinge si a-si luá ochii de la acestu portretu; in desiertu se incercá a duce conversatiunea la directiunea de mai nainte... cá-ci nu potea!

Nici nu a cutezatu a cautá mai multu la Ermina. Acést'a dama i parú atâtu de timida, rece si mórsa pe langa facia rosateca plina de viétia si sanetósa a celei depinse in icóna!

Domnulu celu betranu inca erá tacutu, ér Ermina si-plecá in diosu capulu si nici nu luá mai multu parte in conversatiune.

— Pe cine represinta portretulu acest'a? — in-trebá in urma Ralph cu emotiune batetória la ochi.

Baronulu ca si cum nici nu ar fi audítu acést'a intrebare, cautá cu frunte ineretita in taiერიulu seu, ér baroniti'a se parea distrasa. Ralph intru adevéru erá in o ingrigire dorerósa, si se simtí de totu usioratu, candu dupa finirea cinei se retrasera in alta odaia.

Acolo, unde nu l'a mai petrunsu farmeculu portretului, éra-si si-dobandí liniscea... E bine, spaiólele sémena un'a cu alt'a! — cugetá intru sine.

(Va urmá.)

N. F. Negrutiu.

Florile Parnasului Romanu.

Adio la patria.

— 1848. —

Te lasu patria, sócia,
Ah! si dorulu v'a mpilatu,
Jugulu greu v'a ngenunchiatu,
Viétia amara, mórtá viua.

Te lasu, patria, 'n lamonte,
Si 'n catene ffií tei;
Ridu si dantia toti cei rei
La suspinele-ti ardente.

Prunculu típa, mam'a plange,
Tat'a geme greu sub feru,
Junii 'naltia pumni la ceriu,
Si tiranii-su beati de sango.

Rusulu bate, Némtiu 'ntinde,
Veneticulu blastematu,
Loru ca Neibei s'a 'nchinatu,
Tiéra, fêta, tóte si vinde.

Te lasu, patria, 'n sclavia,
Si 'n pamentu si locu strainu
Nu m'ascépta decáta chinu,
Viétia-amara, mórté viua.

Voiu vedé munte si vale,
Fetisióre, ochi frumosi,
Gesturi, datini, juni voiosi,
Dar nimicu ca ale tale.

Riuri, mare, venturi, stele,
Tóte-su surde l'alu meu chinu;
Nu esti Oltule strainu,
Spune tu de ale mele!

De-oiu vedé si lumea 'ntréga,
Spune cá nu sunt ai mei,
De-oiu vedé eroi si diei,
Nu e Romani'a draga.

Te lasu, dulce Romania,
Dar de-a vré si Domnedieu,
Va veni si rondulu meu
Sê moriu, sê traiesci tu viua.

Mórtea pentru-a ta scapare
A fostu tóta tíut'a mea;
Fericirea-mi cea mai mare
E sê moriu candu vei viá.

I. Heliade Radulescu.

S A L O N U

Taine din unu portfoiu aflatu.

Multu am statu si m'am eugetatu, câ intrandu si eu in acestu salonu, séu locu de conversatiune, prin ce asiu poté óre sê procuru pucine mominte de petrecere marelui cercu „familiaru“, si marturisescu câ eram aprópe sê me intorcu de la calea diumetate, dar din norocire, tocmai candu si oracolulu pe degetulu celu micu alu manei drepte esi in favorulu meu, observai in distantia de unu pasu inaintea mea unu portfoiu perdutu. Lu-redicai fara intardiare, si scrutandu-lu din dóscă in dóscă, affai, câ diu elu este bine provediutu, dar nu cu parale, precum veti alunecá póte a crede, ci cu nisce bilete nu de mai pucinu interesu. Tocmai la timpu, cugetai in mine, tainele din acestu portfoiu sunt destulu de interesante spre a le comunicá si in cerculu familiaru alu „Familiei“ beletristice.

Portfoiulu avea cu totulu patru despartieminte; unulu contienea vre-o optu pana in diece bilete de visita, altulu vre-o patru bilete de banca, alu treilea mai multe bilete de natura si cuprinsu diferitu, ér in alu patrule despartimentu stateau bine grigite dóue bilete de la cas'a de pamorare si langa ele o bucata de stofa alba cu verge cenusie si presarata cu floricele galbene-orangiu, intre cari frundiuliti'a de rosa inca nu lipsea; precum se vede, acest'a erá unu feliu de suveniru din timpuri de fericire.

Cu permissiunea onorabilului capu alu „Familiei“ si a amabileloru cetitórie mi-iau libertatea a pune in vedere testulu unoru bilete din alu treilea despartimentu alu portfoiului aflatu, si facundu acest'a, nu credu sê fiu inculpatu de indiscretiune, de óre-ce totulu este atátu de tainicu, încátu nu numai din adresa si subscriere, dar nici chiar dintre síre nu poti sê combinezi si affi nimicu. Adress'a suna la un'a dintre cele mai frumoše insusíri femeiesci, ér subscrierea este o singura litera enigmatica. Totulu ce se póte deduce este, câ junele romanu, care a avutu nenorocirea sê-si pérda secretele pe stradele unui orasiu, unde sunetele sonore ale dulceti limbi romanesci se considera de o raritate, este cuprinsu de unu amoru pasiunatu, curatu, inse nefericitu.

Spre a nu ni ostení atentiunea si a ni marí pré tare curiositatea, fara ca sê avemu in urma cu ce sê ni-o satisfacemu, sê trecemu, amabile cetitórie, la cetirea unora din biletele mentiunate. Cu osebite trei bucáti sunt mai interesante, pe aceste voiú sê le cetescu pe róndu si apoi atunci, ca neinteresati, potemu sê si observámu ce avemu de observatu.

Eca dar ce díce biletulu, in care este invelita o epistola mai detaiata: „Pré amabila D. . . . . (?) De sute de ori m'am apucatu sê-ti descriu suferintiele unei inime odata fericite, dar inim'a-mi batea, man'a mi-tremurá si ori-ce incercare zadarnica mi-remanea. Acum inse, amabila D. . . . , candu vediu, câ totulu n'a fostu decátu unu jocu alu sortii si alu impregiuráriloru, acum in aceste momente de trista suveniru, dorerea inimei mele a ajunsu la culme si, fara a cugetá la consecintie, me vedu silitu a-ti pune in vedere

dóue esemple din o suta, prin cari nu voiescu, pentru câ indesiertu asiu voi sê ajungu alta-ce, decátu sê-ti aretu pe de o parte sinceritatea unei inime ce te-a iubit si stimatu si care nu va incetá a te iubi si stimá pana ce díle va avé, éra pe de alta parte sê usiurezu acest'a inima de o povara ce o apésa cu atáta necrutiare.

„Cetesce, amabila D. . . . aceste síre, ce mi-iau libertatea a le alaturá aici, si déca nu vei poté face mai multu, pronuncia celu pucinu unu cuventu de compatimire, candu le vei da prada focului, si marturisesce din adunculu inimei nobile ce ai, câ déca am gresítu ce-va, atunci acelu pecatu gravu, aceea gresíe-la mare este, câ am alunecatu a te iubi.“

Acest'a este, precum se vede, numai unu singuru comentariu la o epistola mai ampla, mai chiara si póte si mai chiarificatória. Sê nu ne grabimu deci a deduce si combiná nimicu, pana nu vomu trece si peste acest'a. Éta-o: „Amabila D. . . . Recunoscú, câ prin acestu pasu abuzezu de bunetatea inimei dtale; te rogu inse sê me escusi, pentru câ acest'a este uniculu meu refugiu. Dta, in a careia peptu bate inca cu caldura o inima juna si nobila, o inima curata de factiarnicia si libera de pressiunea pasiuniloru vane, — credu câ vei cunósce si motivulu cutesantiei mele si cunoscondu-lu me vei iertá.

„Me voiú incercá sê fiu câtu mai scurtu, amabila D. . . . , si pentru aceea ti-ceru atentiunea la urmatoriele síre, scóse din colectiunea coloru mai dulci suveniru ale mele:

„Erá unu timpu, amabila D. . . . , candu si eu me credeam ferice in asta lume. O inima scumpa, o privire si o zimbire dulce me faceau sê credu in ilusiunile fericirii mele. Aveam o amica, care pare a raspunde palpitáriei inimei mele si a dá locu dorului si sborului ei. Eu o iubiam, o adoram si stimam mai pe susu de tóte; o iubiam cu pasiunea primului si pucinu rationabilului amoru. Pare câ o vediu inca in gradin'a suvenirii, rivalisandu cu florile naturei; pare câ cetescu inca cuvintele ce dins'a le scriea in tierin'a din gradina si pe feresta in. . . . Dícea, câ me iubescu si apoi eu care o adoram nu poteam si nu mi erá permisú a dorí mai multu. Eram ferice si voiám sê fiu in eternu. Si nu asié D. . . . câ aveam cuventu sê me credu ferice? Da, amabila D. . . eram ferice, inse amaru a trebuitu sê resplatescu acestu momentu de fericire, si póte numai din caus'a, câ a mea fericire rodeá la radecin'a fericirii altuia.

„Aruncatu de sórte departe de dins'a mi-supriam in peptu dorulu si me consolam cu speranti'a dulce a revederii. Traiam in ilusiuni continue; abié acceptam sê vina sér'a cu nóptea, pentru ca in umbr'a visuriloru sê o vedu zimbindu, la lumin'a lunei privindu, s'o audu cantandu si dulci cuvinte de amoru sioptindu. Ah! amabila D. . . . câta dulcétia, câta tandretia, câtu farmecu in o asemenea imaginaria viétia! Eu, care n'aveam decátu suferintiele inimei mele, indata ce admormiam, aveam totu, eram iubitú, eram fericitú. Dar nici de acestu favoru nu mi-a fostu permisú a me bucurá multu.

„O intemplantare neasceptata me fece, dupa o lunga despartire, a conveni era cu obiectulu adoratu alu inimei mele, cu idealulu imaginatiuniloru mele. Inim'a-mi batea cu vehemintia, trupulu mi-erá cuprinsu de unu rece floru: aveam, unu presimtiu fatalu. Momentulu de intelnire sosi si totulu se schimbá. In locu de caldura — recéla, in locu de intimitate — politetia. Me asceptasem la asié ceva; me temusem de amagire, dar nu credeam, cá amagirea póte sê affe locu si in o inima nobila, si totu-si aflase. Ce erá de facutu? A-mi resbuná a supra unui nemernicu insinuatoriu, nu meritá acésta onóre, ar fi fostu pecatu; simtieam inca atát'a taría in mine, pentru ca sê lasu cursu liberu evenimentelorú, sê asceptu si sê speru.“ M.

Tonulu in care sunt scrise aceste síre, si simtiementulu palpabilu ce se manifesta din fia-care cuventu, ne facu a crede, cá aici, fara indoieála, e vorb'a de unu amoru, cum am observatu si mai susu, info-catu, curatu, inse nefericitu. Sê admitemu dar, cá asié este, inse care sê fia óre caus'a acestei nefericiri? Acést'a e o intrebare, la care a respunde nu me simtiu nici competinte, nici in stare. Cu tóte acestea inse mi-potu verte óre-cari combinatiuni, si acést'a cu atátu mai vertote, cá si eu, ca si ori-care june si juna, nu sum strainu de asemenea tentatiuni. Limbe rele, se vede, cá s'au folositu de despartirea acestoru dóue fiintie ce se iubiau cu atát'a fragedíme si s'au nisuitu prin intrige si fictiuni a subminá si nimicí increderea reciproca si asié a reci si delaturá si legatur'a inime-loru lorú. Niscari bagatele au potutu fi de ajunsu spre a produce unu asemenea efectu, de óre-ce se scie, cá nicairi bagatelele nu sunt mai desastróse decátu in cestuni de amoru. Dar nu mai pucinu e adevératu, cá reula produsu prin bagatele si vorbe desierte este mai usioru de vindecatu, pentru aceea potemu cautá moti-vulu cu totulu in alte impregiurári, si bas'a la o nóua combinatiune o affámu totu in testulu epistolei; deci nu credu sê gresiescu, déca asiú afirmá, cá junele ce si-a perdutu aceste bilete, pretióse si scumpe pentru dinsulu, iubesce cu infocare si este séu a fostu iubitu cu acél'a-si focu si pasiune, dar ce folosu, cá-ci amoru-loru este neiertatu si fara sperantia de a duce la fericire. Unu astfelu de amoru este fara indoieála celu mai nefericitu; elu dispare cu timpulu, dar lasa in inim'a fia-caruia unu spinu, care causéza dorore chiaru si atunci, candu pare a se fi tocitu de multu.

Ce ati díce la tóte aceste, amabile cetitórie, déca din alta parte ati audí afirmandu-se, cá a vorbí asta-di de amoru constantu, pasiunatu si curatu de ori-co altu interesu si indemnu speculativu, este séu poesía, séu ironia, séu chiar — copilaría, cá-ci nu inim'a si simpathi'a, ei pung'a si valórea ei dictéza asta-di amoru-lu. Iulia ti-jura asta-di amoru eternu, dar déca mane o intrebi, cá pentru ce se duce cu altulu la altariu, atunci ea, cu o miscare de sprincene si cu unu gestu sarbedu din buze, ti-respunde rece ca ghiati'a, cá ce a fostu verde s'a uscatu si ce a fostu dulce s'a mancatu. Er Romeo? ah! pe elu lu-affi pe unde lu-cauti, numai in cripta langa Iulia nu. Si déca intre-bámu dupa cauza, ni se raspunde scurtu si categoricu, cá astfelu este lumea, nu e vin'a lorú.

Da, e adevératu cá lumea de asta-di a progresatu in tóta privinti'a, dar acolo n'a ajunsu si nici cá va ajunge vre-odata, ca sê scóta si elimineze din inime acésta schinteia divina — amorulu. S. Graminiu.

CE E NOU?

* * * (*Monumentulu lui A. Pumnulu.*) Comitétulu societátiú pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu din Bucovina apeléza la toti invetiaceii si stimatorii neuitatului Aronu Pumnulu, sê contribuésca o suma óre-care, spre a se innaltí unu monumentu a cestui barbatu la mormentulu seu, si a se infintiá o fundatiune dupa numele seu pentru ajutorarea tineri-mei lipsite de mijlóce.

* * * (*Diu'a de trei santi la Blasiu*) si in anulu acést'a s'a celebratu cu tóta pomp'a. Dupa serbarea cultului divinú, junimea studiósá se aduná in sal'a cea mare a gimnasiului, unde in presinti'a unui publicu numerosu — in frunte cu mitropolitulu — se incepu-
ra oratiunile indatinatate. Ioanu Uilacanu, studinte de a VIII cl. tienú unu discursu in limb'a romana, intitulatu „Panegiric'a celoru trei santi“, — Ioanu Serbu, stud. VIII cl. declamá germanesce „Tobias Witt“ de Engel, — Ioanu Pecurariu, stud. VII cl. declamá poesi'a magiara „Coriolanu“, si in fine Iacobu Micu, stud. VI cl. rosti o vorbire latina, compusa de dlu profesoru I. M. Moldovanu. Solemnitatea se terminá prin unu canteclu alu corului vocalu. Sér'a se dede balu, unde se jocara tóte jocurile natiunale, si la care participá unu publicu numerosu. Dintre damele presinte, corespundintele nostru amintesce pe domnisiórele: Valeria Bianu, Rosa Popu, sororile Pinciu, si Rosa Bugneru. Balulu durá pana dominéti'a la cincí óre.

* * * (*Procesulu de presa alu „Zastavei“*) — de care facuramu amintire in nr. 5. — s'a portractatu in 15 l. c. inaintea curtii juratiloru din Pesta. Redactorulu Popovicu fu condamnatu la inchisóre de unu anu si jumetate, 500 fl. pedépsa banala si spelele procesului.

* * * (*Oda pe telegratu.*) In 14 l. c. comunicatiunea telegrafica intre Pesta si Neoplanta fu suspendata o óra intréga, fiindu cá sêrbii natiunali de acolo telegrafara lui Mileticu o poesía din 1000 de cuvinte.

* * * (*Balu costumatu la Bucuresci.*) Cunoscutul boeriu de la Bucuresci, dlu Sutzu, a datu aristocratíei romane unu balu costumatu fórte pomposu. Mari'a Sa Dómn'a portá unu costumu fórte bogatu alu Isabelei d' Est. Pe capu avea o coróna de diamante de o forma eleganta si simpla, o manthia trenanta de catifea de colóre grenata ornata cu auru, si aruncata pe o rochia de atlas albu. Dn'a Irina Sutzu represintá pe Isabela de Bavaria. Dóue dame portau costumulu Elisabetei d' Englitera: dn'a Elena Lahovary si dn'a Baltazi. Dn'a E. Vacarescu portá unu costumu din timpulu lui Ludovicu XV. Dn'a Ferekidis represintá pe o dama milanasa din secolulu XV. Dn'a Alesandrina Darvaris infatísiá pe o marchisa, éra dn'a G. Ghermani pe o castelana din evulu mediu. Dn'a Maria Falcoianu avea costumulu de paunu; dn'a Elena Cornescu portá costumulu de „jupanésa“ din alu XVII; dn'a Negroponti represintá pe mus'a poesiei lirice; dn'a Adolfiná Cantacuzin éra o marchisa din timpulu lui Ludovicu XV; dn'a Zoe Florescu, avea costumulu de sclava egiptiana, éra dn'a Constantia Balsiu unu costumulu indianu. Dsiórele Lucia Ghica si Petrescu, una ca pastoritia si cealalta ca gradinarésa.

 Indreptare. Dlu Marienescu ne róga sê coregemu urmatóriele gresieli de tipariu din nr. 5. Pe pag. 50. in sírulu 19 in locu de *Mena* e *Mesia*. In sírulu 42 in locu de *Danu* e *Dariu*.

Glume si nu pré.

Viéti'a, viéti'a . . .
 Viéti'a, viéti'a
 Sémena cu ghiati'a,
 Pe a carei spate
 Nu esti siguratu ;
 Adi esti inca tare,
 Mane-di dispare
 Sufletulu din tine
 Si esti ingropatu.

Lumea inca-i vana,
 Gur'a-i neumana,
 In eternu nu 'ncéta
 Cu alu elu cârtitu ;
 De esti hîdu, n'ai vadia,
 Si te critiséza,
 De esti mandru éra
 Esti batjocoritu.

Si speranti'a dóra
 Nu-i o luntrisióra,
 Ce pe malulu mării
 Plutesce usioru ?
 Nu te poti increde,
 In colórea-i verde,
 Câ-ci totu te insiéla,
 Dulce fratioru !

Apoi mórtea inca
 E óspe ce manca
 De pe ori ce mésa
 Fara de-a 'ntrebá ;
 I faci multe tóte,
 Totu-si ea te scóte
 Pentru totu-de-una
 Din mosi'a ta !

Ionu Tripa.

Unu sateanu voindu a face pace intre doi batausi, spre nenocirea lui capetá o lovitura in capu.
 Lesînatu lu - dusera a casa de pe campulu bataliei.

Mediculu chiamatu vení numai decátu, si vedindu-i capulu spartu, dise :

— Sê vedu nu-i sunt vatemati crerii ?

Pacientulu audîndu întrebarea acést'a, se grabí a-i respunde :

— Nu te mai ostení a cautá creri in capulu meu, câ-ci nu vei aflá. De asiu fi avutu eu creri, nu m'ar fi pusu potc'a sê me ducu intre doi batausi, — sê me bata si pe mine !

Intr'o societate se dicea câ doi advocati erau la cutite unulu contra celui altu.

— Hm ! — dise unu domnu, nu ve temeti de mica ; advocatii sunt ca limbile unui fórfece : ele nu se taia nici odata una pe alta, dar vai de acela ce s'ar pune *intre* dinsele !

Gâcitura numerica

de T. Viorescu Pacatianu.

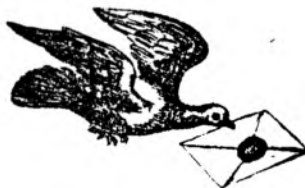
30, 2, 3, 26, 5, 10, 11. Candu acest'a vine 'n tiéra,
 1, 9, 8, 29, 13. Numai acést'a lu-scóte éra ;
 26, 28, 29, 7. Di iubita, candu ca ataru
 Stai nainte de altariu ;
 12, 22, 29, 15. Érn'a de ast'a ne 'ngrozimu ;
 25, 17, 16. Din acest'a pandia gatimu ;
 10, 11, 12, 13, 4, 15. Fetu frumosu alu mintii bune ;
 24, 13, 23, 20, 9, 16. Dupa noru adese vine ;
 6, 22, 23, 19, 1. E produsu de atmosfera ;
 21, 18, 23, 11. Din ce-lu bei, l'ai mai bé éra ;
 27, 7, 9, 13, 29, 22, 14, 3, 7. E etatea fericirii.
 1—30. Déca noi, totu mana 'n mana
 In unire-amu fi lup-tatu ;
 Dieu, atunci lir'a romana
 Astfeliu nu ni-arú fi cantatu !

Deslegarea rebusului din nr. 3 :

„Óstea munteniloru calcára pe inimici la Calugareni.“

Deslegarea buna primiramu de la dómnele si domnisiórele : Silvia Moldovanu, Rosalia si Catarina Magda, Maria Trifanu n. Tobiasiu, Ana Suciú, Anastasia Leonescu, Elisa Cernetiu ; si de la dnii : T. Viorescu Pacatianu, Lazaru Petroviciu, si membrii societáti de lectura a junimei din Naseudu.

Post'a Redactiunii.

Oravitia. Indata-ce vomu dispune de spaciú. Salutare !

Dlu I. Codreanu in Aradu, séu unde se aflá, e rogatu de nou prin noi a ne insciintiá, cui se tramitemu fói'a pentru cei 20 fl. primiti ?

Iodu. Mai tramite celu pucinu vr'o 3—4 cóle. La celelalte, incatu pentru trecutu : nu se póte, — in viitoriu — bucurosu.

Aradu. Anecdotele sunt pré vechi. Altele mai nóue !

 Suplementu : Romanulu : „De unde nu este rentórcere“, cól'a VII.